

KEVADPUHASTUS

KEVAD

ANTONIO MANZINI

PUHASTUS

Itaalia keelest tõlkinud Cathy Laanela

*Teleda
Kryjatos*

Originaal:
Era di maggio
2015 © Sellerio editore via Siracusa 50, Palermo

Toimetanud Lydia Raadik
Kujundanud Mari Ainso
Korrektuuri lugenud Mari Laan

Tõlke autoriõigused: Cathy Laanela ja Toledo kirjastus, 2021
www.toledo.ee

ISBN 978-9949-7460-6-4 (trükis)
ISBN 978-9949-7460-7-1 (e-raamat)

Trükitud Greif OÜ trükikojas

Emale ja isale

*Üks mees, üksinda
oma toas.
Kõige oma õigusega.
Kõige oma koormaga.
Üksinda tühjas toas
rääkimas ... surmaga.*

Giorgio Caproni

ESMASPÄEV

AOSTA, 'NDRANGHETA VARI LIIGKASUVÕTJATE SELJA TAGA

Nad laenasid ettevõtjatele ja eraisikutele peadpöörivate protsentidega raha, et siis omastada nende varad ja pangakontod. Just sellist äri ajas Domenico Cuntrera, Soveratost pärit ja varem kohtulikult karistatud mees, kelle politsei arresteris ehitusfirma Edil.Ber omaniku Pietro Berguetti partneri Cristiano Cerruti mõrva eest.

Prefekt Andrea Costa kinnitas pressikonverentsil järgmist: „Tänu minu meeste põhjalikule uurimistööle tabasime kuritegelikku organisatsiooni otse südamesse, aga midagi rohkem ma lisada ei või, kuna oleme veendunud, et see on kõigest jäämäe tipp.“

„On reaalsus, et maffia juba aastaid Val d'Aosta territooriumil juuri ajab, ja ma arvan, et viimane Aosta prefektuuri lahendatud juhtum on selle järjekordne tõestus.“ Nende sõnadega kommenteeris juhtunut karabinjeeride komandör Gabriele Tosti Torino maffiavastase võitluse büroost.

„Me seisame silmitsi rünnakuga lugupeetud osa vastu ühiskonnast. Meie kohus on mõelda, kuidas säästa ettevõtjaid sedasorti kuritegelike organisatsioonide meelevallatsemise eest,“ mõirgab kohtunik Baldi prokuratuurist.

Cristiano Cerruti mõrvas süüdistatav Domenico Cuntrera võeti kinni Šveitsi piiril, kuhu ta oli kiiruga põgenenud endale kuuluvast Posillipo-nimelisest pitsarestoranist Aostas. Mõrvavil, kes tõenäoliselt kuulus mõnda 'ndrinasse, oli kaasas hulk dokumente, mis on nüüd uurijate kätes. Kõnesoleva isiku arresterimine on võib-olla esimene tõeline võit sõjas organiseeritud kuritegevusega Itaalia territooriumil.

Giampalo Gagliardi

Rocco oli rahul, nähes, et tema nime artiklis ei mainitud. Ent see ei leevendanud veel tema masendust. Ta polnud juba kolm päeva hotellist lahkunud. Kolm päeva polnud ta telefoni sisse lülitanud, tööl käinud ega töökaaslasi näinud, polnud Chanoux' väljakul hommikust söönud, ühtegi kanepisuutsu süüdanud ega Annaga kohtunud. Kui jalutuskäigud Lupaga välja arvata, elas ta eraldatuses Vieux Aosta nimelise apartementhotelli kööktoas ning vahtis päevad läbi televiisorit või lage, mis talle sageli isegi huvitavam tundus. Lupale näis meeldivat tema uus elu, kuhu kuulusid pikad uinakud peremehe kõrval voodil, maitsvad kõhutäied ja vanalinnas ringi traavimine, et need ära seedida. See oli ka igati mõistetav. Kutsikas oli lumme maha jäetud, ta oli pikki päevi mööda metsi ja põlde ekselnud ning kes teab mitu korda surmasuust pääsenud. Lamada soojas ja turvalises paigas, pehmel ja mugaval suletakil, rahulikuna, kartmata valu või veoauto rataste alla jäämist oli tema jaoks nagu unistuste täitumine. Koer mõnules soojuses ja nautis turvatunnet täiel rinnal.

Rocco hoidis ajalehte käes ja pööras lehte.

PIAVE TÄNAVA MÕRVAR SIIANI TUVASTAMATA

Siiani on tuvastamata selle mehe nimi ja nägu, kes tungis neljapäeva öösel aseprefekt Rocco Schiavone Piave tänava korterisse ning tappis kaheksa püstolilasuga aseprefektile lähedase inimese ja sõbranna, 39-aastase Roomast pärit Adele Talamonti. Viimastel andmetel viibis naine Aostas Schiavone külalisena, tänaseks on ta surnukeha toimetatud Rooma ning maetud pealinna lähistel asuvasse Montecompatri külla, kust oli pärit naise perekond. Talamonti mõrva juures on veel palju lahtisi otsi. Kas see oli tõesti tema, keda taheti tulistada, või olid kuulid mõeldud doktor Schiavonele, kes mõrva ööl ise kodus ei viibinud? Prefektuuri töötajate suud on lukus, prokuratuuris valitseb haudvaikus. Jääb mulje, et ametiasutustes on koondunud kaitsesse aseprefekti ümber, kes täidab oma ametikohuseid Aostas alates möödunud aasta septembrist. Toimekas politseinik on oma töös siiani saavutanud häid tulemusi, nende seas liigkasu võtmisega tegeleva kuritegeliku organisatsiooni paljastamine. Me küsime: kas tegu on korrakaitsejõudude poolse tõendite võltsimise või vaikimisleppega, nüüd kui keeristormi keskmes on üks nende meestest? Kui see on nii, siis kerkib päevakorda demokraatia jätkuvuse küsimus. Aga me usaldame riiklikke õiguskaitseorganeid ja jääme lootusrikkalt ootama.

Sandra Buccellato

„Mida perset!“ Rocco virutas ajalehe põrandale. „Mis kuradi vaikimislepe!“ karjus ta põrandal laiali vedelevatele lehtedele. Kes see Sandra Buccellato enda arust on? Mil-lele ta vihjab?

See oli juba teine sarnases stiilis artikkel, kus naisajakirjanik Adele mõrva käsitles. „Adele Talamonti, 39-aastane roomlanna“ oli Sebastiano, tema parima sõbra pruut. „Ohver“ oli ta kallis ja kauaaegne sõber, kes nüüd puhkas Montecompatri kalmistul. Mis pagana mürki too ajakirjanik oma sulest pritsis?

Sandra Buccellato oleks ajalehes pidanud kirjutama: „*Dottor Schiavone!* Teie sõbranna tapeti teie kodus, aga selle asemel et juhtumit uurida, istute te juba mitmendat päeva toas kinni nagu karu talveunes? Mida te ootate? Tegutsege ja katsuge see pundar kuidagi lahti harutada. Te lakute oma haavu, samal ajal kui mõrvar rõõmsalt vabaduses ringi uitab. Kiirustage, Schiavone!“

Tegelikult oli asi selles, et Adele oli surnud Rocco asemel. Need kaheksa lasku 6.35-st, mis tabasid naist hetkel, mil ta rahulikult Piave tänava korteris Rocco voodis magas, olid mõeldud aseprefektile endale. Eranditult talle. Adele surm lasus tema õlul. Veel üks surm.

Nagu ka Marina.

Rocco lasi päeval aeglaselt õhtusse veereda nagu tossul pallil.

Keegi koputas uksele. Lupa, kes lamas ülestegemata voodil, kikitas kõrva. Rocco ei liigutanud. Ta ootas. Koputus kordus.

Kohe läheb ta minema, mõtles Rocco.

Ta kuulis koridorist külalise kaugenevaid samme ja ohkas sügavalt.

Järjekordne tüütu segaja oli minema läinud.

Aeglaselt vajus Rocco tagasi patjadele ja puges suleteki alla. Lupa tõmbas end ta kaenla all kerra. Nad uinusid teineteise kaisus nagu kaks merehädalist rannal.

„Üks piimaga ja üks kofeiinita kohv!“ hüüdis Tatjana. Corrado Pizzuti ei liigutanud, vaid vahtis tühja pilguga tasse nõudepesumasina korvis.

„Corrado, ärka üles, kell on seitse õhtul! Üks piimaga ja üks kofeiinita!“ Corrado toibus tardumusest ja vaatas kahe baarileti ees seisva kliendi poole. Need olid Ciro ja Luca, Francavilla al Mare munitsipaalpolitseinikud.

„Magama jäid või?“ küsis Ciro.

„Tee endale ka üks kohv!“ lisas Luca.

Corrado hakkas kohvimasina juures askeldama.

„Täna oli väga ilus päikeseline päev, eks ole, Tatjana? Tuled õhtul minuga välja kala sööma?“ Luca üritas juba kolmandat aastat Corrado äripartnerit Tatjanat välja kutsuda. Talle ei jõudnud ikka veel kohale, et venelanna oli juba kaks aastat abielus lastetu leskmehe, raamatupidaja de Lulloga. „Kutsu enda naine välja kala sööma,“ vastas Tatjana viisakalt.

Corrado muigas mokaotsast. Tatjana oli alati viisakas. Alati naeratav. Alati positiivne. Võib-olla just sellepärast oligi ta naist kolm aastat tagasi baaris oma partneriks palunud. Tatjana polnud ärisse raha investeerinud, kust ta olekski pidanud selle võtma? Aga Corrado vajus enda kõrvale ausat inimest, keda võiks usaldada, kellele võiks jätta baari ja kassa neil kordadel, kui ta ise mingil põhjusel ära pidi käima. Nagu eelmisel nädalal, kui Enzo keset ööd ta ukse taha oli ilmunud ja ta vägisi Aostasse tirinud. Kes

sellele vördjale ta Francavilla aadressi oli andnud? Kuidas mees ta üles oli leidnud? Too mõrtsukas oli Corradot ähvardanud ja tal polnud muud üle jäänud kui järele anda, lootes, et see lurjus ta elust võimalikult ruttu kaob.

„Mis sul viga on?“ sosistas Tatjana talle kõrva. Corrado naeratas. „Sa oled nii mõtlik.“

Mida võis ta naisele vastata? Et ta elu oli lõputu õudusunenägu? Et ta oleks hea meelega esimesele lennukile astunud ja lennanud ükskõik millisesse riiki teisel pool maakera? Selle asemel ütles Corrado: „See on sulle, Luca!“ ning ulatas tassi politseinikule.

„Ütle siis, Tatjana. Kas tuled kala sööma või ei tule?“

„Tead mis, Luca. Joo kohv ära, võta Ciro ühes ja jätkake oma ringkäiku. Võib-olla õnnestub teil enne õhtut veel mõni trahv välja kirjutada!“

Ciro puhkes naerma ja patsutas Lucat õlale: „Lähme, Luca, sul pole temaga vähimatki lootust!“ Baarist väljudes pörkasid politseinikud kokku Barbaraga, kes sisenes Derbysse, naeratus suul. „Corrado, tee mulle kaks teed! Võtan need poodi kaasa.“

„Kohe!“ vastas Corrado. Baari kõrval asuva raamatupoe kaks omanikku tekitasid temas aukartust. Mitte sellepärast, et nad oleksid ranged või võimukad olnud. Barbara ja Simona müüsid raamatuid, mistõttu ümbritses naisi tema silmis mingi salapärase aura. Kohvi ja võileibu ostavad ju kõik, aga raamatuid? Ometi nende äri õitses. Seega austas Corrado neid naisi ja täitis iga nende soovi, nagu oleksid nad mingi tundmatu usulahu preestrinnad. „Sidruniga, nagu tavaliselt?“

„Sidruniga, nagu tavaliselt!“

„Corrado, kui teed valmis saad, pane väljas tuled põlema, aeg on sealmaal ...“ ütles Tatjana ja andis raamatupoe omanikule märku enda järel välja tulla. Ta tahtis temaga rääkida.

Kõnniteel seistes süütas Tatjana sigareti. Ta pakkus ühte ka Barbarale, kuid too ütles ära.

„Mis viga, Tanja?“

„Corrado on nii imelik. Neli päeva tagasi pani ta baari kinni ja käis kaks ööd kusagil ära. Ta ei öelnud mulle, miks või kus ta käis. Aga kui ta tagasi tuli, siis oli ta ... ma ei tea, kahvatu, hajevil, ja ta võpatab iga prõksu peale.“

„Mis sa arvad, miks?“

„Ma ei tea. Aga see ei meeldi mulle mitte üks põrm.“

Nad vaatasid meest, kes soojendas parajasti alumiiniumist kannukeses teevett. „Corradol on Roomas kriminaalne minevik. Ükskord ta ütles mulle, et ta ei saa sinna enam tagasi minna.“

Barbara silmad läksid põlema. „Mis mõttes kriminaalne minevik?“ Le Carré ja P. D. Jamesi kirgliku lugejana nägi ta iga nurga taga vandenõusid ja mõistatusi.

„Kuriteod, ma ju ütlesin.“ Seejärel lisas ta sosinal: „Ta on isegi kinni istunud ...“

„Seega?“

„Ma ei tea. Corradot vaevab miski.“

„Tee on valmis!“ hüüdis Corrado. Barbara pigistas sõbralikult Tatjana käsivart ja läks tagasi baari. Venelanna jäi välja suitsetama ja taevast vahtima. Kõrged lained rullusid randa ja peksid vastu kaljusid. Varsti läheb pimedaks. Raamatupoe omanik möödus Tatjanast, käes kaks teetassi. „Pärast räägime,“ sosistas ta ning hakkas oma poe poole

minema. Venelanna viskas koni ära ja läks tagasi baari. Corrado seisis seljaga vastu kohvimasinat ning jõllitas mahlapudelite kasti. „Tead mis, Corrado, mine parem koju. Ma panen ise baari kinni.“

„Mis?“

„Ma ütlesin: mine koju. Heida magama või istu diivanile televiisorit vaatama, puhka ennast välja. Tööpäev on peaaegu läbi.“

Corrado noogutas. „Jah ... jah, olgu. Ma siis lähen.“

Naine läks baarileti taha. „Oled sa kindel, et sul palavikku pole?“

„Ah?“

„Kas sul on palavik?“

„Ei. Pole mul mingit palavikku,“ vastas Corrado. „Paned siis ise baari kinni?“

„Ma ju ütlesin sulle, et panen.“

Mees tõmbas pea õlgade vahele, haaras nagist tuulejope, võttis taskust villase mütsi ja tõmbas pähe. „Homseni siis.“

„Homseni.“

Tatjana jäi baari mehele järele vaatama.

Päevalgus hakkas kustuma. Peagi on meri üksnes mustendav väli, millel vilguvad kalapaatide tulukesed. Corrado otsustas jalutada koju mööda rannapromenaadi, et veidi värsket õhku hingata. Ta kohtas kahte jooksjat ja üht koeraga naist, kes tuli jalutuskäigult. Temast möödus vaid kaks autot ja üks põrisev motoroller. Francavilla al Mare oli kuurortlinn. Enamik maju rannapromenaadi ääres olid tühjad, nende akende ette olid tõmmatud luugid, mis oota-

sid omanikke, kes pidid saabuma suvekuudeks. Corrado elas ranna lähedal asuval tänaval ja tema kahe trepikoja ning kaheteistkümne korteriga majas elas peale tema veel kolm peret.

See ei saanud niimoodi jätkuda. Ta elu oli lõputu piin. Ta magas öösiti ainult mõne tunni ja needki möödusid väsinult, rahutult, hallidena ja ilma unenägudeta.

Kõigel on algus ja lõpp, kordas ta endale. Aga miks siis minu kannatustele lõppu ei tule?

Kui kaua veel pidi ta oma vigade eest maksma? See oli hullem kui eluaegne vanglakaristus. Võib-olla oleks olnud parem, kui ta oleks vangi pandud, mõtles Corrado endamisi. Miks too politseinik kuus aastat tagasi teda maha ei lasknud nagu ta kaasosalise? Nüüd oli ta aheldatud, võimetu, hirmunud ja lisaks veel mörvari meevel-las.

„See peab lõppema!“ pahvatas Corrado ja surus võtme hoovi raudvärava lukuauku. Ta pööras vasakule, A-trepikoja poole, ja avas välisukse. Tema korter asus soklikorru-sel. Corrado keeras võtit ja astus sisse. Süütas tule, võttis mütsi peast, jope seljast ning riputas need ukse kõrvale nagisse. Seejärel hingas mees sügavalt sisse ja läks kööki. Enzo Baiocchi istus toolil, suitsetas ja vaatas televiisorit. Aknad olid suletud, luugid kinni, ruum haises suitsu ja läppunud kohvi järele. Corradol läks süda pahaks.

„Tere tulemast tagasi,“ ütles Enzo.

Corrado ei vastanud. Ta avas külmiku ja võttis vee-pudeli.

„Kurat, sa ei toonud midagi süüa.“

Corrado vaatas vilksamisi Enzo poole ja haaras nõudekuivatusrestilt klaasi. Ta võinuks talle klaaspudeliga ootamatult, jõulise ja otsustava löögiga kuklasse virutada ning kogu see õudusunenägu oleks lõppenud.

„Ei toonud.“

„Mida ma siis täna õhtuks süüa?“

Enzo blondeeritud juuksed olid kuivad ja takused. Ta kustutas sigareti tassi sisse.

„Oleksid võinud baarist mõne võileiva tuua ... tüki keeksi ... ole sa neetud!“

„Ma ei tulnud selle peale.“

„Ma lähen Pescarasse õhtust süüa. Viska viiekümnekas.“

Corrado valas klaasi vett täis ja jõi. Siis asetas ta selle kraanikaussi. „Ei.“

„Mis mõttes ei?“

„Ma ei anna sulle sentigi, Enzo. Mul on sellest kõrini.“
Baiocchi pööras aeglaselt ringi. „Mida sa ütlesid?“

„Sa oled juba kolm päeva siin elanud. Tahtsid, et ma su Aostasse viiksin, käisime seal ära, seega nüüd lähivad meie teed lahku.“ Ta ei teadnud ise ka, kust ta selle julguse võttis, aga seda ta ütles. „Kauaks sa veel siia jääda kavatsed?“

Enzo tõusis aeglaselt toolilt. „Nii kauaks, kui tahan. Sina pea suu. Kas tead, miks?“

Corrado raputas pead. Enzo surus käe taskusse ja tõmbas sealt tšeki välja. „Vaata, mis ma su jopetaskust leidsin. Sa oled jobu!“ ütles ta ja viibutas tšekki Corrado nina all. „Seda näed? Tead, mis see on? Sellele on kirjutatud sinu ees- ja perekonnanimi, nagu ka hotelli nimi Pont-Saint-Mar-

tinis, kus sa ööbisid, peale selle andsid sa neile ka oma dokumendi.“ Enzo naeratas kollaste hammaste välkudes. „Sa oled tola! Sellest piisab ja jääb veel ülegi. Pea meeles, Corrà, kui mina sisse kukun, kukud ka sina.“

Corrado läks kraanikausi juurest ära. „Miks sa Rooma tagasi ei lähe ja mind rahule ei jäta?“

„Küll ma lähen, ära muretse, kindlasti lähen. Kui torm vaibub. Aga mida sina sellest tead?“

„Mida ma sellest tean? Mida sa ise tead!“ karjus Corrado. „Sa lasid mööda, tulistasid politseiniku asemel naist, kes ei puutunud üldse asjasse! Nagu pime!“

Enzo ei liigutanud. Ta vaatas Corradot ilmetu näoga.

„Arvatavasti on see teil perekonna probleem, Enzo! Sina ja su vend Luigi tulistate alati valet inimest.“

Enzo hüppas püsti ja oli hetkega Corrado juures. Ta tõukas mehe vastu seinä ja surus talle kõrile noa, mis nagu eikusagilt ta pihku oli ilmunud. „Vaata ette, mida sa räägid, sitapea! Ära enam kunagi mu venna nime suhu võta, mitte iialgi!“ Noa ots tungis Corradole naha alla. Ta avas suu ja sulges silmad. Tilk verd kukkus noaterale. „Pea meeles! Kui mina sisse kukun, kukud ka sina.“ Bandiit lasi Corrado lahti ja pistis noa kiiresti tasku. „Aja habe ära ja pese end puhtaks, sa haised rasva järele.“